

OD ISTE AUTORKE

DRUGA BOLENOVA KĆI
NASLEĐE BOLENOVIH
KRALJIČINA LUDA
BELA KRALJICA
CRVENA KRALJICA
LEDI RIVERS
RIČARDOVA KRALJICA
BELA PRINCEZA
KRALJEVA KLETVA
UKROĆENA KRALJICA

FILIPA GREGORI

Poslednji
Sindor

Prevela
Aleksandra Čabraja

■ Laguna ■

Naslov originala

Philippa Gregory
THE LAST TUDOR

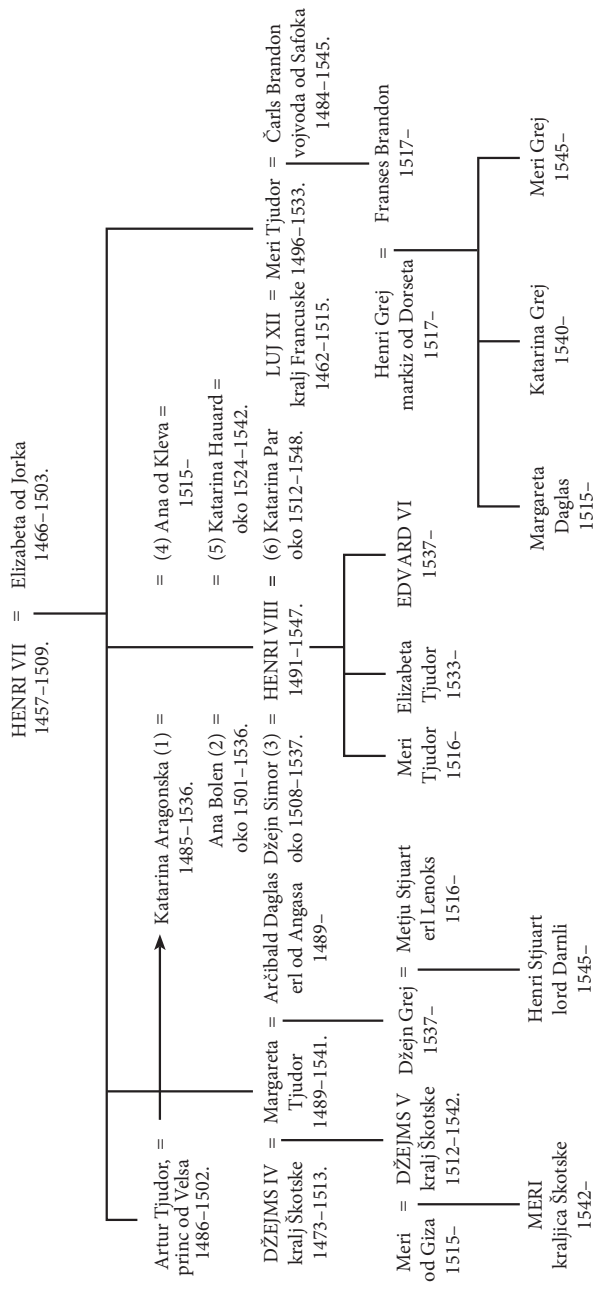
Copyright © 2017 by Levon Publishing Ltd.

Originally published by **Atria Books**, a Division of Simon
& Schuster, Inc.

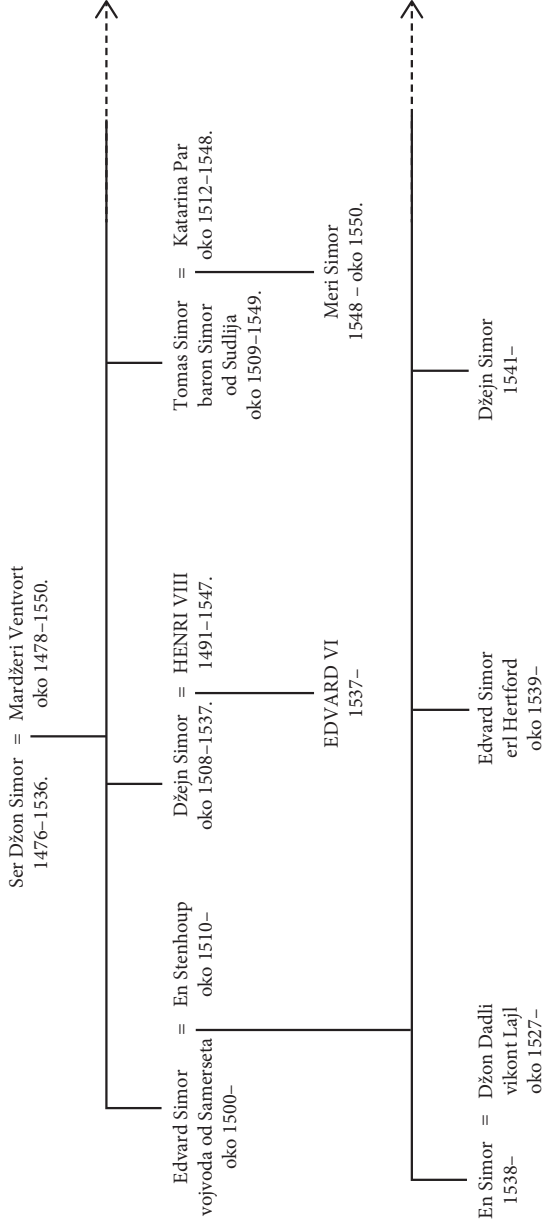
Translation copyright © 2024 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za moju sestru

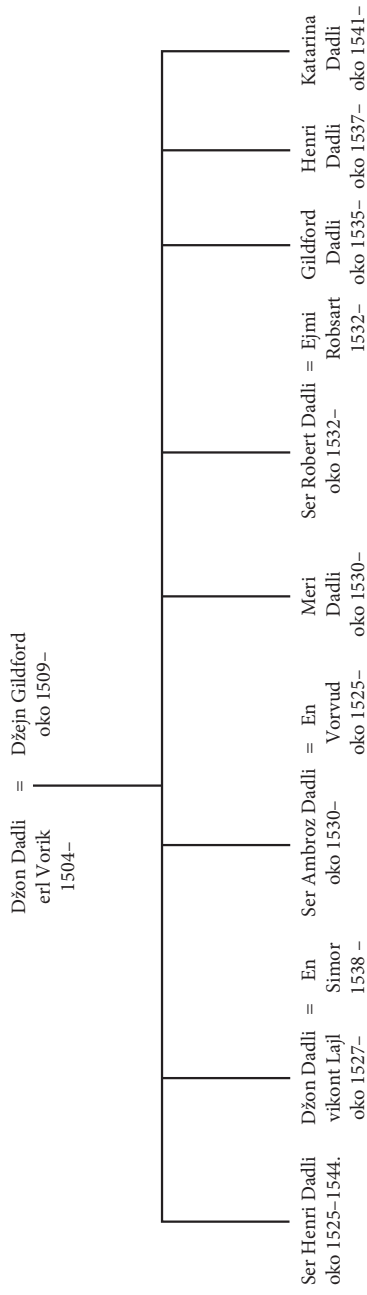
KUĆE TJUDORA I STJUARTA 1550.

PORODICA SIMOR 1550.

PORODICA DADLI 1550.

KNJIGA PRVA
DŽEJN

BRADGEJT HAUS, GROBI, LESTERŠIR, PROLEĆE 1550.

Volim svog oca jer znam da on nikad neće umreti. Kao ni ja. Bog nas je odabrao da idemo putevima Njegovim, i nikada ne skrećemo s njih. Ne moramo da zaslužimo svoje mesto u raj u podmićujući Boga obredima ili misama. Ne moramo da jedemo hleb i da se pretvaramo da je on telo, da pijemo vino i da ga nazivamo krvlju. Znamo da su to gluposti za neznalice i klopke za budalaste papiste. To saznanje je naš ponos i slava. Mi razumemo, kao što sve više njih razume u današnje vreme: spaseni smo jednom zauvek. Ne plašimo se, jer nikada nećemo umreti.

Istina, moj otac je svetovni čovek, grešno svetovni. Želela bih da mi dopusti da se rvem sa njegovom dušom, ali on se samo nasmeje i kaže: „Odlazi, Džejn, i piši svojim prijateljima, švajcarskim reformatorima. Dugujem im pismo – možeš ti da pišeš umesto mene.“

Nije lepo od njega što izbegava teološke rasprave, ali to je samo greh nepažnje – znam da je srcem i dušom posvećen istinskoj veri. Isto tako, moram imati na umu da je to moj otac i da svome ocu i majci dugujem poslušnost – kakvo god bilo moje lično mišljenje o njima. Sudiće im Bog, koji sve vidi. A Bog je video mog oca i već mu je oprostio; moj otac je spasen zahvaljujući svojoj veri.

Plašim se da se moja majka neće spasti od paklenog ognja, kao ni moja sestra Katarina, koja je tri godine mlađa od mene,

dete od devet godina koje će gotovo sigurno umreti i nikad više neće vaskrsnuti. Neverovatno je budalasta. Da sam praznoverna luda, stvarno bih pomislila da je zaposednuta; za nju zbilja nema nade. Moja mala sestra Meri rođena je u prvobitnom grehu i ne može da ga se oslobodi. Veoma je majušna. Sitna je poput male, minijature verzije naše sestre Katarine, mala je kao lutka. Moja gospođa majka bi je još kao bebu poslala nekud da ne raste s nama i poštedela bi nas sramote, ali moj otac je imao previše saosećanja za svoje poslednje, nedoraslo dete, te ona tako ipak živi sa nama. Ona nije idiot – razume sve čemu je podučavaju, bistra je devojčica – ali nema osećaja za milost Božju; nije jedna od odabranih poput mog oca i mene. Neko poput nje – čiji je rast osujetio Sotona – trebalo bi da posebno teži spasenju. Pretpostavljam da je kao petogodišnjakinja još premlada da se odrekne sveta – ali ja sam učila latinski kad mi je bilo četiri godine, a Naš Gospod je bio istih godina kao ja sada kada je otišao u Hram i propovedao mudracima. Ako se ne učite providenju Gospodnjem još od kolévke, kada ćete početi?

Ja sam učila još od malih nogu. Verovatno sam najučenija mlada osoba u čitavoj zemlji, odgajena u reformističkoj veri, miljenica veoma učene kraljice Katarine Par. Verovatno sam najobrazovanija mlada osoba u Evropi, i svakako najobrazovanija mlada žena. Ne računam svoju rođaku princezu Elizabetu kao pravu učenu ženu, jer mnogi su pozvani, ali malo je odabranih. Sirota Elizabeta ne pokazuje nikakav znak da je odabrana, a njena učenost veoma je svetovna. Ona želi da je smatraju pametnom, želi da ugodí svojim profesorima i da se dokaže. Čak i ja moram da pazim da ne zapadnem u greh gordosti, mada moja majka, nepristojno, tvrdí da bi glavna briga trebalo da mi bude da ne ispadnem krajnje smešna. Ali kada joj objasnim da je ona grešna, vuče me za uvo i pretí da će me istući. Rado bih istrpela batine zbog svoje vere, kao svetica Ana Askju*, ali mislim da je Bogu ugodnije da se izvinjavam, klanjam i

* *Anne Askew* (1521–1546) – čuvena engleska pesnikinja i propovednica, spaljena kao jeretik u vreme vladavine Henrija VIII. Ana je jedan od likova u romanu *Ukročena kraljica* Filipe Gregori. (Prim. prev.)

sedim za trpezarijskim stolom. Osim toga, za večeru imamo kolač od krušaka s karamel kremom, koji mi je omiljeni.

Zaista nije lako biti blistava svetlost u Bradgejtu. Kuća je svetovna a domaćinstvo veliko. Zgrada je takođe velika, od opeka i crvena kao Hempton kort, sa kapijom ogromnom kao kod te palate i okružena ogromnom šumom Čarnvud. Imamo sva prava na kraljevsku raskoš. Moja majka je kćerka princeze Meri, koja je bila francuska kraljica, omiljena sestra kralja Henrija VIII, te je moja majka naslednica engleskog prestola posle dece pokojnog kralja, mojih rođaka princeza Meri i Elizabete, koje su naslednice svog mlađeg brata kralja Edvarda. To nas čini najvažnijom porodicom u Engleskoj, i to nikad ne zaboravljamo. Imamo punu kuću posluge, više od tri stotine slugu, da dvore nas petoro; imamo štalu punu predivnih konja i parkove svuda oko kuće, imanja i sela, reke i jezera u samom srcu Engleske. Imamo sopstvenog medveda koji živi u kavezu u štali, sopstvenu jamu za draženje medveda i arenu za borbe petlova. Naša kuća je jedna od najvećih u Midlendsu; imamo veliku dvoranu sa galerijom za muzičare na jednom kraju i kraljevskim podijumom na drugom. Najlepši predeli Engleske su naši. Odgajena sam sa saznanjem da sve to pripada meni, baš kao što mi pripadamo Engleskoj.

Naravno, između moje gospođe majke i prestola jeste troje kraljevske dece: Edvard, kralj, kojem je tek dvanaest godina kao i meni, te vlada sa predsednikom Krunskog saveta, a zatim njegove starije sestre princeza Meri i princeza Elizabeta. Ponekad ljudi te dve princeze i ne računaju kao naslednice, jer su obe bile proglašene kopiladima i rođeni otac ih se odricao. One ne bi bile ni uključene u kraljevsku porodicu da nije bilo hrišćanske dobrote moje učiteljice Katarine Par, koja ih je dovela na dvor i zalagala se da budu priznate. Što je još gore, princeza Meri (neka joj Bog oprost) poznata je papistkinja i jeretik, i mada sam dužna da je volim kao svoju rođaku, grozim se boravka u njenoj kući, gde se ona pridržava liturgijskog rasporeda kao da živi u samostanu, a ne u reformisanom kraljevstvu, jer je čitava Engleska sad, pod kraljem Edvardom, protestantska zemlja.

Ne govorim o princezi Elizabeti. Nikad ne govorim o njoj. Videla sam je i više nego dovoljno kada smo obe živele s kraljicom Katarinom i njenim mladim mužem Tomasom Simorom. Reći ću samo da Elizabeta treba da se stidi i da će morati da ogovara pred Bogom za ono što je radila. Bila sam tamo kada se jurila i pipkala i ludovala s mužem sopstvene maćehe. Navela je Tomasa Simora – velikog čoveka – na nepromišljenost, a potom ga je odvela i u smrt. Počinila je greh požude i preljube – u srcu, ako ne i u njegovoj postelji. Isto je toliko kriva za njegovu smrt kao i da ga je proglasila zaverenikom i izdajnikom i izvela na gubilište. Navodila ga je da zamišlja sebe kao njenog ljubavnika i muža, a njih dvoje kao naslednike prestola. Možda to nije otvoreno rekla: nije ni morala da kaže. Videla sam kako se ponašala s njim i znam šta ga je navodila da čini.

Ali – ne – ja ne sudim. Ne želim da osuđujem. Nikad ne osuđujem. To prepuštam Bogu. Ja moram da zadržim skromne misli, oboren pogled i saosećanje, kao jednog grešnik za drugog. I sigurna sam da ni Bog neće misliti na nju kad bude gorela u paklu, prekasno se moleći za svoju nečasnost, neveru i častohleplje. I Bog i ja ćemo je sažaljevati, i prepustiti večnoj kazni.

U svakom slučaju, i princeza Meri i princeza Elizabeta proglašene su nezakonitim kćerima i obe su očigledno nedostojne prestola, i te polusestre kralja Edvarda imaju manje zakonskog prava na krunu od kćerke omiljene sestre kralja Henrija, kraljice Meri, to jest: moje majke.

A to je upravo razlog, suštinski razlog, zbog čega je toliko važno da ona izučava reformisanu veru i da odbaci sjajne ukrase. Trebalo bi da izbegava gozbe i piće, trebalo bi da pleše samo sa najčednijim damama iz svoje kuće i da ne jaše po čitav dan po selima na tom svom velikom konju, loveći svakojaku divljač kao kakva gladna divlja zver. Zvuk njenog lovačkog roga odjekuje po prostranim šumama oko naše kuće, divljač beži od lovaca po livadama. Psi umiru u medveđoj jami, junice se kolju ispred naše kuhinje. Strahujem, takođe, da je pohotna (svi Tjudorovi su strahovito pohotni), znam da je gorda (svi Tjudorovi su rođeni tirani), a svako vidi da je rasipna i da uživa u svetovnoj raskoši.

Trebalo bi da je prekorevam, ali kada kažem svom učitelju da se pripremam da kažem majci da je, u najmanju ruku, kriva za greh gordosti, gneva, proždrljivosti, požude i pohlepe, on mi nervozno kaže: „Gospo Džejn, stvarno: bolje nemojte“, i znam da je se on plaši, kao i svi ostali – čak i moj otac. To samo pokazuje da nju, uz sve ostale grehove, odlikuje i neženstveno častohleplje.

I ja bih se plašila kao i svi ostali slabići, ali mi moja vera daje snagu. Zaista je tako. To nije lako ako ste privrženi reformističkoj veri. Papistima je lako da budu hrabri – svaka budala ima po desetak stvari da ga hrabre i upute: ikone u crkvi, vitraže na prozorima, časne sestre, sveštenike, hor, tamjan, opojni ukus vina za koje sebe ubeđuju da ima slan ukus krvi. Ali sve je to samo taština i praznina. Znam da mi vera daje snagu jer klečim u hladnoj belojoj kapeli u tišini, i tada čujem glas Božji koji se obraća samo meni, blago poput voljenog oca. Sama čitam Bibliju, niko mi je ne čita, a onda čujem Reč Božju. Molim se za mudrost, a kada govorim, znam da govorim rečima iz Biblije. Ja sam Njegova sluškinja i Njegovo oruđe, i zato nije nimalo u redu kad moja majka viče: „Za ime Boga, izvlači tu svoju dugu njušku odatle i kreni u lov pre nego što te ja isteram iz biblioteke!“

To uopšte nije u redu. Molim se da joj Bog oprosti, kao što joj ja opraštam. Ali znam da On neće zaboraviti njene uvrede upućene meni, Njegovoj sluškinji; a neću ni ja. Uzimam konja iz štale, ali ne idem u lov. Umesto toga jašem sa svojom sestrom Katarinom, dok nas sluga prati. Možemo da jašemo po čitav dan u bilo kom pravcu a i dalje smo na svom posedu. Kaskamo na konjima po livadama i obilazimo polja na kojima raste ovas, gust i zelen; gazimo kroz plićake i puštamo konje da piju bistru vodu. Mi smo kćeri engleske kraljevske porodice, najsrećnije na engleskom selu, blagoslovene svojim nasleđem.

Danas je, ko zna zašto, moja majka sva nasmejana, i rekla mi je da obučem novu haljinu, od tamnocrvenog somota, koja je prošle nedelje stigla iz Londona, sa raskošnom crnom kapuljačom i

rukavima, jer na večeri imamo ugledne goste. Pitam našeg lorda komornika ko to dolazi, a on mi kaže da je to bivši lord protektor Edvard Simor, vojvoda od Samerseta. Ležao je u Taueru zbog izdaje, a sada je pušten i vraćen u Krunski savet. Živimo u opasnim vremenima.

„A dovodi i svog sina“, kaže komornik, usuđujući se da mi namigne, kao da sam neka lakomislena devojčica koja bi se budalasto usplahirila zbog takvih vesti.

„Oh, kako je to uzbudljivo!“, kaže moja lepršava sestra Katarina.

Strpljivo uzdišem i kažem da ću čitati u svojoj sobi dok ne dođe vreme da se obučem za večeru. Ako zatvorim vrata između svoje sobe i naše dnevne sobe, možda će Katarina shvatiti nagoveštaj i neće ulaziti kod mene.

Ali nije tako.

Koji trenutak kasnije čuje se kucanje na drvenim pločama mojih vrata, a njena plavokosa glavica proviri u moju sobu i kaže: „Oh! Ti to učiš?“ Kao da ja ikada išta drugo i radim.

„Naravno, zato sam zatvorila vrata.“

Gluva je za moju ironiju. „Šta misliš, zašto dolazi vojvoda od Samerseta?“, pita ona, ulazeći u sobu sasvim nepozvana. Za njom ide i Meri, kao da je moja soba kraljevska primača soba, gde svako može da prođe pored vratara ako je dovoljno lepo obučen.

„Da li ti to vodiš tog odvratnog majmuna ovde?“, dobacim joj čim vidim majmunče na njenom ramenu.

Katarina izgleda preneražena. „Naravno. Gospodin Njuška svuda ide sa mnom. Osim kada idem kod onog jadtog medveda. Plaši se sirotog medveda.“

„Pa, ne može da ulazi ovamo i dira moje papire.“

„Neće ih dirati. Sedeće na mom krilu. Gospodin Njuška je veoma dobar.“

„Vodi ga napolje.“

„Neću.“

„Vodi ga napolje, naređujem ti.“

„Ne možeš da mi naređuješ.“

„Najstarija sam i ovo je moja soba.“

„Ja sam najlepša i došla sam kod tebe iz pristojnosti...“

Mrštimo se jedna drugoj. Ona mi pokazuje srebrni lanac oko majmunčetovog žgoljavog vrata. „Molim te, Džejn! Čvrsto ću ga držati“, obećava.

„Ja ću ti ga držati!“, nudi se Meri, te sada obe žele da drže majmuna, koji svakako ne bi trebalo da bude u mojoj sobi.

„O, samo izađite!“, kažem iznervirano. „Obe.“

Međutim, Katarina se okrene i gurne Meri na stolicu, na kojoj ona sedi, majušna kao lutka, i smeši mi se najslade na svetu.

„Lepo sedi“, podseća je Katarina, a Meri zabaci ramena i isprsi se.

„Ne! Samo idite!“

„Hoću, čim te nešto pitam.“ Katarina je srećna jer sve ide po njenom kao i obično. Neverovatno je lepa, i razborita otprilike koliko i Gospodin Njuška.

„U redu“, odgovaram oštro. „Pitaj šta imaš i idi.“

Ona duboko udahne. „Šta misliš, zašto vojvoda od Samerseta dolazi ovamo?“

„Nemam pojma.“

„Zato što ja znam. Pa zašto ne bi i ti znala? Mislila sam da si ti navodno vrlo, vrlo pametna.“

„Ne želim da znam“, odgovaram jednostavno.

„Ja ću ti reći. Ti znaš samo ono što piše u knjigama.“

„Ono što piše u knjigama“, ponavljam reči te male nezalice. „Stvarno. Znam 'ono što piše u knjigama', ali da želim da znam svetovne vesti, pitala bih oca, koji bi mi rekao istinu. Ne bih išla okolo i prisluškivala razgovore roditelja i slušala tračarenje posluge.“

Ona skoči na moj široki drveni krevet kao da namerava da tu ostane do večere, a onda se nasloni na jastuke kao da će tu spavati. Majmun se udobno smešta pored nje i češka se tankim prstima.

„Ima li on buve?“

„O, da“, kaže ona ravnodušno. „Ali nema vaške.“

„Onda ga sklanjaj s mog kreveta!“

Na te reči ona ga pokupi i smesti na svoje krilo. „Ne paniči, jer su ove vesti vrlo uzbudljive. Oni dolaze na tvoju veridbu!“, objavljuje ona. „Eto! Mislila sam da ćeš skočiti kad to čuješ.“

Toliko sam malo skočila da i dalje čvrsto držim prst na knjizi da obeležim gde sam stala. „A kako si to saznala?“

„Svi to znaju“, kaže ona, što znači da o tome tračari posluga, kao što sam i pretpostavljala. „Oh, baš imaš sreće! Ja mislim da je Ned Simor najlepši mladić na svetu.“

„Da, ali tebi se sviđa sve što nosi pantalone.“

„Ima tako blage oči.“

„Svakako ima oči, ali one nemaju moć osećanja, samo vida.“

„I divan osmeh.“

„Pretpostavljam da se smeši kao i svi ostali, ali nisam se potrudila da zagledam.“

„I divno jaše, divno se oblači i sin je najmoćnijeg čoveka u Engleskoj. Nema moćnije porodice od Simorovih. Ni bogatije. Oni su bogatiji od nas. Čak su i bliži prestolu od nas.“

Mislim, mada to ne izgovaram, da ni moć porodice nije zaštitila Tomasa Simora, koji je pre samo godinu dana pogubljen zbog Elizabete, a čak ni njegov stariji brat nije mogao da ga spase. A onda je i brat, lord protektor lično, osramoćen, i sada pokušava da povрати ugled.

„Zgodni sin lorda protektora“, uzdiše ona.

Kao i obično, sve je pomešala. „On više nije lord protektor; njegov položaj je ukinut“, ispravljam je. „Većem upravlja lord prezident Džon Dadli. Ako želiš savez sa ljudima budućnosti, to su Dadlijevi.“

„Pa, on je još uvek kraljev stric, a Ned je još uvek erl od Hertforda.“

„Edvard Simor“, ispravljam je.

„Edvard ili Ned? Šta ima veze?“

„I da li svi kažu da ću se veriti s njim?“, pitam.

„Da“, odgovara ona jednostavno. „A kad se udaš, moraćeš opet da odeš. Nedostajaćeš mi. Mada se stalno žališ da sam glupa, mnogo je lepše kada si tu. Nedostajala si mi dok si živela s kraljicom

Katarinom. Iskreno, bilo mi je drago kada je umrla – mada sam, naravno, duboko žalila za njom – jer sam se nadala da ćeš se vratiti kući i ostati ovde.“

„Nemoj da ideš, Džejn“, zakuka odjednom Meri, koja jedva da shvata išta od svega toga.

Iako znam da Biblija kaže kako učenik mora napustiti svoj dom i braću, ili sestre, oca, i majku, radi jevanđelja, ovo me je prilično dirnulo. „Ako sam pozvana da zauzmem značajno mesto u svetu, moraću da odem“, kažem joj. „Dvor našeg rođaka kralja Edvarda pobožan je i biću srećna da živim tamo, a ako me Bog poziva da zauzmem značajno mesto u svetu, onda ću biti uzor onima koji se ugledaju na mene. A kada dođe tvoj red, pokazaću ti kako treba da se ponašaš, ako me budeš pomno slušala. Zapravo, ako budem morala da odem, i ti ćeš meni nedostajati, kao i mala Meri.“

„Hoće li ti nedostajati i Gospodin Njuška?“, pita Katarina ponadavši se, puzeći po krevetu i dižući ga ka meni da mi pokaže njegovo malo tužno lice.

Blago joj odgurnem ruku. „Ne.“

„Pa, kad na mene dođe red da se udam, nadam se da će mi muž biti zgodan kao Ned Simor“, kaže ona. „A ne bih se bunila ni da postanem grofica od Hertforda.“

Shvatam da će to biti moje novo ime i titula, a kada Nedov otac umre, Ned će postati vojvoda od Samerseta a ja ću biti vojvotkinja. „Neka bude volja Božja“, kažem, misleći na jagodovo lišće vojvotkinjine dijademe, i tešku mekoću okovratnika od hermelina. „Za tebe kao i za mene.“

„Amin“, kaže ona čežnjivo, kao da još misli na osmeh Neda Simora. „O, amin.“

„Veoma sumnjam da će Bog tebe učiniti vojvotkinjom“, podsećam je.

Ona me pogleda, razrogačenih plavih očiju i obraza, blelih poput mojih, sada porumenelih. „Oh, moli se za mene“, kaže ona sa puno poverenja. „Možeš mi obezbediti vojvodu ako se moliš sa mene, Džejn. Ti si tako pobožna, sigurno možeš da ubediš Boga da mi da vojvodu. Zamoli Ga za nekog zgodnog.“

Iskreno govoreći, što se Katarininih reči tiče, moram priznati da je Ned Simor dopadljiv kao i svi Simorovi. Podseća me na svog strica Tomasa, koji je bio najplemenitiji čovek kojeg sam ikad poznavala, muž moje zaštitnice kraljice Katarine, pre nego što je Elizabeta uništila njenu sreću. Ned ima smeđu kosu i oči boje lešnika. Nikad ranije nisam primetila da ima blage oči, ali moja sestra je u pravu, on ima neku prijatnu toplinu i zaista neodoljiv osmeh. Nadam se da iza tog znalačkog sjaja u oku nema grešnih misli. Odgajen je na dvoru, kao družbenik mog rođaka kralja, te smo se upoznali, jahali smo zajedno i zajedno učili da plešemo, čak smo i učili zajedno. On, kao i ja – kao i svi mi – misli da su svi pametni mladi ljudi protestanti. Nazvala bih ga prijateljem, koliko je prijateljstvo moguće u medveđoj jami kakva je kraljevski dvor. Vatreni je pristalica reformističke vere, pa nam je i to zajedničko, a iza njegove vedrine krije se ozbiljan, dubokomislen um. Moj rođak kralj Edvard učen je i ozbiljan kao i ja, te rado zajedno čitamo. Ali nas Ned Simor oboje zasmehava. Nikada nije prost – moj rođak kralj ne bi trpeo da oko sebe ima budalaste ljude – ali je duhovit i dopadljiv; ima onu izrazitu simorovsku dopadljivost zbog koje sa svima može da se sprijatelji. To je mladić čija vam pojava izaziva osmeh, takav je on.

Za večerom sedim sa majčinim damama, a on sedi sa pratiocima svoga oca. Naši roditelji sede za glavnim stolom na podijumu iznad svih nas, i posmatraju nas odozgo, posmatraju čitavu prostoriju. Kada vidim previše ponosno zabačenu glavu svoje majke, setim se da će poslednji biti prvi, a prvi poslednji, jer su mnogi pozvani, ali malo je izabranih. Za nju sam naročito sigurna da nikada neće biti odabrana; i kad postanem vojvotkinja, nadmašiću je svojim položajem, i ona nikad više neće moći da me psuje i da više na mene.

Kada se stolovi raščiste, muzika zasniva a meni naređuju da zaplešem sa majčinim damama i sa svojom sestrom Katarinom. Naravno, Katarina zabacuje suknju i diže je previsoko, da pokaže svoje ljupke cipelice i spretna stopala. Neprestano se osmehuje i

gleda ka glavnom stolu, gde Ned stoji iza stolice svog oca. Žao mi je što moram da kažem da nam je jednom namignuo. Mislim da je to namenjeno obema, i da nije upućeno Katarini. Drago mi je što nas gleda kako plešemo – ali mu zameram to što namiguje.

Potom svi zaplešu i majka mi naređuje da plešem sa njim. Svi primećuju kako lepo izgledamo zajedno iako je on za čitavu glavu viši od mene. Ja sam veoma sitna i bleđa; nijedna od nas, Grejovih devojaka, nije krupne građe; ali drago mi je što sam sitna, a ne krupna kao princeza Elizabeta.

„Divno plešete“, kaže mi Ned dok stojimo zajedno i čekamo da drugi par otpleše svoje korake. „Znate li zašto smo moj otac i ja došli ovamo?“

Potom nas plesni koraci razdvoje, što mi daje vremena da smislim dostojanstven odgovor.

„Ne, a vi?“, uspevam da kažem.

On me drži za ruke dok prolazimo pored ostalih parova. Potom stanemo i dižemo ruke praveći luk, a on mi se smeši dok ostali saginju glave i prolaze ispod naših ruku. „Treba da se venčamo“, kaže on vedro. „Sve je dogovoreno. Bićemo muž i žena.“

Moramo da stojimo nasuprot jedno drugome dok još jedan par plesača prolazi između nas, te on vidi kako reagujem na njegove vesti. Osećam kako mi obrazi gore i trudim se da se ne kezim kao oduševljena budala. „To treba da mi kaže moj otac, a ne vi“, odgovaram kruto.

„Hoće li vam biti drago kad vam kaže?“

Obaram pogled da on ne vidi šta mislim. Ne želim da mi smeđe oči zasijaju kao njegove. „Reč Božja me obavezuje da slušam svog oca“, kažem.

„Hoće li vam biti drago da ga poslušate i udate se za mene?“

„Veoma.“

Moji roditelji očigledno veruju da sam poslednja osoba koju treba pitati o tome, jer me pozivaju u majčine odaje tek sutradan,

dok se Edvard i njegov otac spremaju da krenu a konji već stoje ispred otvorenih vrata, i miris engleskog proleća ulazi u kuću sa ushićenom pesmom zaljubljenih ptica.

Čujem kako sluge u predvorju donose sedla dok klečim pred svojim roditeljima, a majka klimnuvši glavom daje znak slugama da zatvore vrata.

„Udaćeš se za Edvarda Simora“, kaže odlučno moja majka. „Obećana si; ali se nismo pismeno obavezali na veridbu. Prvo, treba da vidimo hoće li njegov otac uspeti da se vrati u savet i da radi sa Džonom Dadlijem. Dadli je novi čovek. Hoćemo da vidimo da li će Simor sarađivati sa njim i opet se uzdići.“

„Ako nema nikakvih izgleda za onu drugu mogućnost...“, kaže moj otac, značajno gledajući u moju majku.

„Ne, on će se sigurno oženiti nekom stranom princezom“, odgovara moja majka.

Odmah mi je jasno da misle na kralja Edvarda, koji je javno rekao da će se oženiti stranom princezom s kraljevskim mirazom. Ni ja sama nikad nisam ni mislila ništa drugo, mada neki kažu da bih bila izuzetna kraljica, da bih bila svetlost i svetionik nove reformisane vere i da bih ubrzala verske reforme u zemlji koja je još uvek bolno neodlučna. Dobro pazim da tada samo oborim glavu i ne izgovorim ni reč.

„Ali oni tako dobro odgovaraju jedno drugome“, tvrdi moj otac. „Oboje su tako učeni i tako pobožni. A naša Džejn bi bila prava naslednica Katarine Par. Za to smo je odgajali; kraljica Katarina ju je odgajala za to.“

Osećam kako me majka pomno posmatra, ali ne dižem glavu. „Ona bi pretvorila dvor u samostan!“, kaže ona, smejući se.

„Svetlost sveta“, odgovara ozbiljno moj otac.

„Sumnjam da će se to ikad desiti. U svakom slučaju, gospo Džejn, možete smatrati da ste obećani Edvardu Simoru dok vam ne kažemo drugačije.“

Otac me hvata za lakat i pomaže mi da ustanem. „Bićeš vojvotkinja, ili nešto još bolje“, obećava mi on. „Zar ne želiš da znaš šta bi moglo biti bolje? Šta kažeš na englesku krunu?“